

STANOVISKO
K UŽÍVÁNÍ STÁTNÍHO ZNAKU
NA UNIFORMÁCH DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

Dotazy:

Je možno nosit velký státní znak na rukávech pracovních a vycházkových stejnokrojích dobrovolných hasičů?

Jaký státní znak se má nosit na čepicích stejnokroje členů dobrovolné jednotky obcí?

Odpověď:

Velký státní znak mohou užívat pouze tzv. oprávněné osoby, které vymezuje § 2 odst. 1 zákona č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o užívání státních symbolů“).

Ustanovení § 3 odst. 2 písm. b) zákona o užívání státních symbolů dává možnost vyobrazit velký státní znak na služebních stejnokrojích příslušníků bezpečnostních sborů. V této souvislosti je ovšem nutno upozornit, že mezi bezpečnostní sbory patří podle § 1 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, pouze Hasičský záchranný sbor, tedy profesionální hasiči.

Naopak sbory dobrovolných hasičů, ať již půjde o spolky podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, nebo o jednotky dobrovolných hasičů zřizované obcemi podle § 29 a § 68 zákona č. 133/1985, o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, mezi ozbrojené sbory nepatří a jejich činnost se tedy neřídí zákonem č. 361/2003 Sb., a to ani z hlediska náležitostí a vzhledu hasičského stejnokroje.

Vzhled a náležitosti stejnokroje dobrovolných hasičů však v platném právu upraveny jsou, a to v ustanovení § 43 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb. (dále jen „vyhláška 247/2001 Sb.“). Toto ustanovení je speciálním ustanovením rozšiřujícím možnost užití státního znaku na případy, na které konkrétně nedopadá zákon o užívání státních symbolů České republiky.

Náležitosti rukávového znaku stejnokrojů hasičského záchranného sboru, stejně jako dobrovolných jednotek stanoví § 43 odst. 5 vyhlášky č. 247/2001 Sb. **Státní znak** (ani malý, ani velký) mezi náležitosti rukávového znaku nepatří. Z toho vyplývá, že **jej na rukávovém znaku vyobrazovat nelze.**

Podle § 43 odst. 6 posledně citované vyhlášky **se na čepicích stejnokroje členů dobrovolné jednotky obce se nosí barevný státní znak.** Ačkoli jmenovaná vyhláška neupravuje druh státního znaku, který by měl být na čepicích dobrovolných jednotek obcí vyobrazen, mělo by se jednat spíše o velký státní znak. Je tomu tak proto, že malý státní znak je vyhrazen především pro užití vymezené v § 5 zákona o užívání státních symbolů, tedy užívá se na rozhodnutích a jiných písemnostech

osvědčujících důležité skutečnosti vydávaných při výkonu státní správy. V jiných případech se užívá pouze tehdy, stanoví-li tak zvláštní předpis – to je například zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který upravuje, že se malým státním znakem označují přírodní památky a přírodní rezervace. Velký státní znak se také obvykle, za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy, vyobrazuje na různých stejnokrojích příslušníků nebo zaměstnanců oprávněných osob. Dlužno dodat, že užití velkého státního znaku se v těchto případech nerealizuje přímo na základě § 3 odst. 1 písm. a) zákona o užívání státních symbolů, ale právě až na základě právních předpisů upravujících konkrétní stejnokroje. Nicméně je zjevné, že stejnokrojům je určen velký státní znak. Nelze samozřejmě vyloučit, že by se zvláštní zákon rozhodl jít jinou cestou (a z důvodu speciality by měl aplikační přednost) a učinil by součástí stejnokroje malý státní znak, ale šlo by o úpravu značně nekoncepční.

Protože v případě vyhlášky č. 247/2001 Sb. není uveden přímo malý státní znak, bylo by z výše uvedených důvodů vhodnější vyobrazovat znak velký.

Vydání stanoviska:
září 2017